

CO₂ Sector- en keteninitiatieven

Update 2024

t.b.v. de CO₂-Prestatieladder

alliander

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
1.1. Dit document en het doel	4
2. Sector- en keteninitiatieven	5
2.1 Permanente stakeholderdialoog	5
2.2 Coalitie Groene Netten	6
2.3 Door-ontwikkeling Fair Meter initiatief: Alliander, Stedin en meterleveranciers	8
2.3.1 Opvolging FAIR	9
2.4 Partnerschap Urgenda	10
2.5 Deelname Grote Bedrijvennetwerk MVO Nederland	11
2.6 Platform Energiebewustzijn	11
2.7 Springtij	11
2.8 Overzicht ketengerelateerde maatregelen	13
Bijlage: CO ₂ uitstoot 2023 Alliander in context	15

1. Introductie

Alliander is een van de drie grote regionale netwerkbedrijven van ons land en heeft meer dan 3 miljoen klanten met gas- en elektriciteitsaansluitingen in de regio's Noord-Holland, Gelderland, Friesland en Flevoland.

Als netbeheerder staan we voor een duurzame en betrouwbare energievoorziening voor de huidige en toekomstige generatie. Dit betekent dat we actief werken aan het integreren van duurzame energievormen zoals wind- en zonne-energie en de energietransitie. Hier werken al onze 8.500 medewerkers hard aan mee.

Alliander wil hierbij ook zelf haar verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan een schone en duurzame wereld voor nu en in de toekomst. Dit noemen we een verantwoorde bedrijfsvoering.

**Het overkoepelende doel is:
Voor onze eigen bedrijfsvoering willen we klimaatneutraal zijn. Samen met leveranciers en partners kunnen we aanzienlijke stappen zetten in het verlagen van de CO₂-uitstoot in onze ketens.**

Alliander heeft een groot energieverbruik. Dit komt voornamelijk omdat Alliander ook verantwoordelijk is voor het energieverlies dat veroorzaakt wordt door het transport van elektriciteit en gas voor ons deel van de transportnetten. Daarnaast wordt energie verbruikt voor mobiliteit en gebouwen.

Dit document is geheel in lijn met onze missie:

Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.

Dat is waar wij iedere dag aan werken.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is in hoge mate verankerd in onze bedrijfsvoering. Doelstellingen op het faciliteren van de energietransitie en klimaat zijn op het hoogste niveau verankerd.

Figuur 1. Maatschappelijke doelen Alliander; o.a. het faciliteren van 12,6 TWh aan zon- en windenergie en een klimaatneutrale bedrijfsvoering

Alliander heeft een afdeling Corporate & Social Affairs (CSA), waarbinnen 4 MVO specialisten werkzaam zijn. De corporate verantwoordelijkheid van CO₂-management is bij de afdeling CSA belegd. Deze afdeling valt hiërarchisch gezien direct onder de CEO. Maatschappelijke thema's die op het allerhoogste Dashboard vermeld staan, worden door de afdeling CSA samen met de desbetreffende bedrijfsonderdelen opgepakt. CO₂ is een van de Key Performance Indicators (KPI's) op dit Dashboard.

1.1. Dit document en het doel

Dit document omvat de uitgangspunten van de sector- en keteninitiatieven van Alliander rondom CO₂. Het doel van dit document is om een overzicht te geven van de partijen waarmee Alliander samenwerkt als het gaat om CO₂-reductie en de concrete acties en projecten die lopen en daadwerkelijk verschil realiseren.

2. Sector- en keteninitiatieven

In dit hoofdstuk geven we de sector- en keteninitiatieven weer waar Alliander aan deelneemt. Gezien onze vele samenwerkingen en de bijbehorende dynamiek, beschrijven we de belangrijkste organisatorische plekken waar we dit vorm geven.

2.1 Permanente stakeholderdialoog

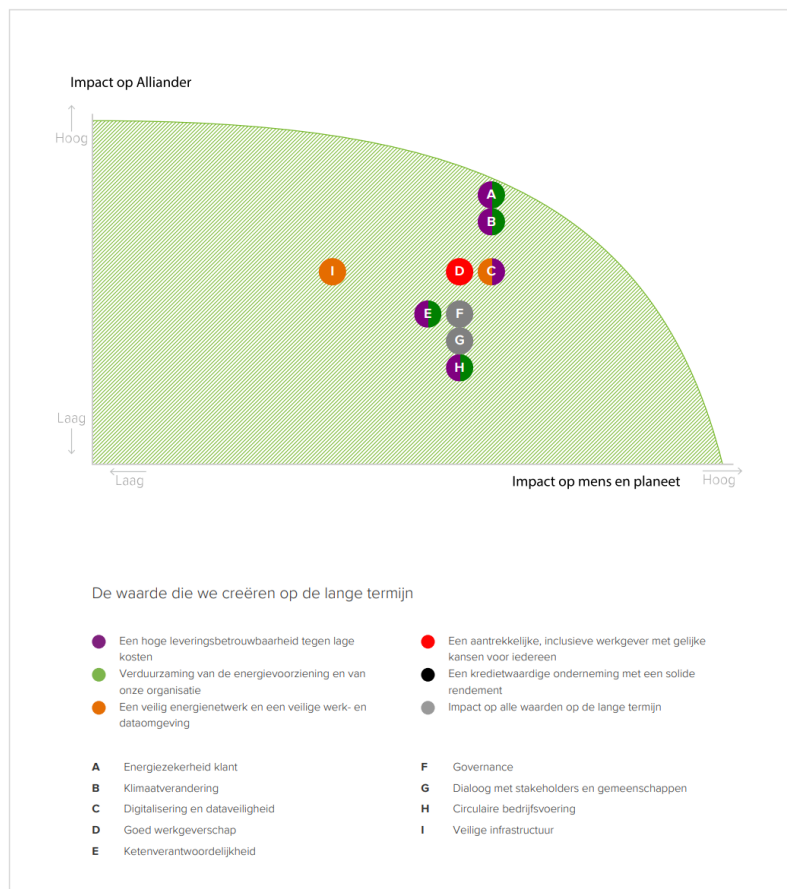
Een groot deel van de werkzaamheden van Alliander vallen in het zogenoemde gereguleerde domein. Alliander opereert binnen wettelijk kaders en doelen en onze activiteiten worden getoetst door bij wet aangewezen toezichthouders. Tezamen met onze publieke aandeelhouders vraagt dit een permanent proces van afstemming over rol en dilemma's; we zoeken voortdurend afstemming of onze keuzes de juiste zijn. Dit is noodzakelijk om effectief te kunnen opereren in een snel veranderende energiesector.

Figuur 2. Het Alliander-stakeholdermodel omvat diverse stakeholdergroepen.

Onze stakeholders bevestigen regelmatig het belang dat zij zien van onze activiteiten in relatie tot energie en klimaat. Onze CO₂ voetafdruk en de aanpak om deze te verkleinen komen jaarlijks terug in ons Jaarverslag. Dit is onderdeel van de zogenaamde "**Materialiteitsanalyse**". Vele partijen vinden het belangrijk dat Alliander hierop acteert, haar verantwoordelijkheid neemt en bijdraagt aan de CO₂-reductiedoelen richting 2025 en verder. Dit is in lijn met de afspraken bij de klimaatop in Parijs en met alle doelstellingen van gemeenten, provincies en het rijk.

CO₂ en energie staan vrijwel ieder jaar in de top van materiële thema's vanuit stakeholders en onze maatschappelijke impact. Dit is weergegeven in de volgende grafiek (Alliander Jaarverslag 2023):

Figuur 3. Materialiteitsgrafiek. In ons online jaarverslag is het mogelijk op bovenstaande materiële thema's te klikken voor meer informatie.

2.2 Coalitie Groene Netten

Ons grootste sectorinitiatief is de Coalitie Groene Netten. In 2015 is de Groene Netten Coalitie opgezet, gestart vanuit de MVO-manager van Alliander, Koen Eising. Deze coalitie bestaat uit diverse infrabeheerders die samenwerken aan een klimaatneutrale en circulaire bedrijfsvoering, gesteund door MVO Nederland. In januari 2016 is hiertoe een "Fair Infra Mission Statement" ondertekend door Raad van Bestuur leden van de deelnemers. Vanuit Alliander heeft Ingrid Thijssen, onze toenmalige COO en later CEO, ondertekend.

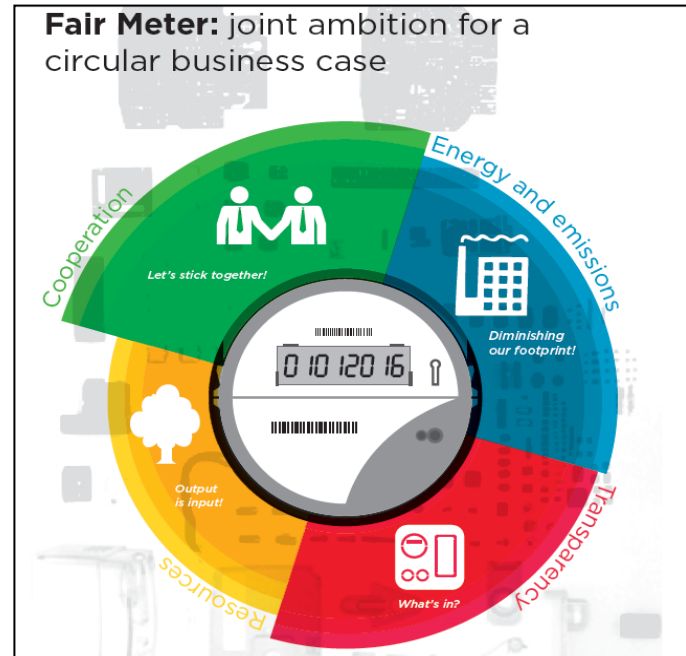
Het doel van de coalitie is een maximale positieve maatschappelijke impact, zowel op energie als op grondstoffen. Als alle netbeheerders hier actief worden, dan zal dit voor heel Nederland een zeer grote positieve impact hebben.

De actuele prioriteiten de coalitie Groene Netten zijn te vinden op de website [Home - Groene Netten](#). Klimaat en CO₂ zijn vaste thema's van de coalitie.

Belangrijke mijlpalen van de coalitie anno 2024 zijn:

- Het ontwikkelen en aanjagen van Energie op Rijksgronden; het benutten van het areaal van Rijkswaterstaat voor duurzame opwek, in samenwerking met de netbeheerders. <https://www.energieoprijksgrond.nl/>. Dit project is geprioriteerd binnen het Klimaatakkoord.
- Beheer van de afspraken m.b.t. interne CO₂ Beprijzing (ICB) bij de acht Nederlandse netbeheerders, parallel aan de invoering van een hogere interne CO₂ prijs bij ProRail en Rijkswaterstaat voor het verankeren van energiebesparing. Hiertoe is een onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken en wordt een optimalisatie-voorstel in de besluitvorming gebracht.
- Het beheer van inkoopinstrumentarium voor het afwegen van circulair en CO₂-uitstoot binnen aanbestedingen. Dit instrument is door CE-Delft gemaakt. Recent is een update van het instrument uitgebracht. Hierbij zijn nieuwe duurzame materialen in materiaallijst van de tool opgenomen en is een update van de ecologische database doorgevoerd. Aanvullend is de Nederlandse Norm voor Duurzame Elektrische kabel in het instrument verwerkt. Hierdoor wordt het mogelijk de verschillen in netverliezen, en daarmee CO₂ uitstoot, veroorzaakt door specifieke materiaalkeuzes via de tool te berekenen.
- Beheer van het sector Asset Grondstof paspoort: in 2024 is een update van het Sector Grondstof Paspoort uitgebracht. Hierbij zijn nieuwe materialen toegevoegd, tevens is het Paspoort aangepast zodat het mogelijk is deze door een onafhankelijke derde partij te laten certificeren. Dit certificatieproject separaat uitgevoerd door het technisch samenwerkingsorganisatie Stichting Ksandr in nauwe samenwerking met KIWA.
- Een groot gezamenlijk investeringsprogramma voor biodiversiteit, de Ecologische Hoofdinfrastructuur (EHI), in samenwerking met Naturalis en de Vlinderstichting.

2.3 Door-ontwikkeling Fair Meter initiatief: Alliander, Stedin en meterleveranciers

De Fair Meter is een keten-initiatief met de producenten/ leveranciers van de slimme meter, voor ongeveer 5 à 6 miljoen meters van Alliander en Stedin. Deze zijn in de periode van 2015 tot 2021 geplaatst bij een heel groot deel van onze klanten.

Fair Meter garandeert dat bij de ontwikkeling van de slimme meters, nu en in de toekomst, gewerkt wordt aan vier uitgangspunten:

<p>1. Energy and emissions</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 5% CO₂ emissions reduction per year per supplier (baseline 2014 until 2023) • Reduction in waste emissions (higher recycling % instead of landfill)
<p>2. Transparency</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Full bill of materials (including > 200 materials) • Tracing back to second and third tier suppliers, eventually until the mines
<p>3. Resources</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Use of recycled materials where possible (e.g. plastics, copper), banning of conflict material and toxic or hazardous materials, compliancy to WEEE laws and regulations
<p>4. Cooperation</p>	<ul style="list-style-type: none"> • New dialogues in the Fair Meter Pilot, in which sustainable innovations are supported, and frontrunners such as Fairphone and Philips are consulted

Het Fair Meter initiatief heeft geleid tot concrete resultaten. Zo is sprake van enkele tientallen procenten gewichtsreductie in het materiaalgebruik, is het materiaalgebruik verantwoord, is de benodigde hoeveelheid energie voor de productie per meter gedaald met enkele tientallen procenten en is het energieverbruik van de meter tijdens de

levensduur verminderd. Het verminderde energieverbruik heeft zowel een positief effect op scope 3 ketenemissies als op het technisch netverlies voor netbeheer. Dit alles leidt tot een verminderde CO₂ voetafdruk van de slimme meter.

Meer informatie over de Fair Meter is te vinden op:

- [Landys and Gyr-fair-meters-in-the-netherlands/](#)
- [Iskraemeco golden-award-for-iskraemecos-fair-meter-innovation](#)

2.3.1 Opvolging FAIR

De sector staat aan de vooravond van een nieuwe grootschalige meterwisseling inspanning. Hiertoe is sectorbreed een nieuw meetconcept ontwikkeld. Hierbij is de doelstelling de meters lang te kunnen blijven gebruiken door deze los te koppelen van de snelle telecom en IT-ontwikkelingen. En los te koppelen van de snelle verandering aan de databehoefte vanuit de maatschappij. Dit Next Gen concept voorkomt daarmee ook CO₂ uitstoot in de keten door sterke verlenging van de levensduur van de individuele componenten. Tevens wordt het Fair principe doorgetrokken naar Fair 2.0 en maken de Fair principes, aangepast aan de lessons learned tijdens de Fair 1.0 periode, integraal deel uit van de aanbesteding.

Deelname OGMP 2.0

Alliander heeft zich, als lid van Netbeheer Nederland, aangesloten bij de OGMP 2.0 beweging. Het Oil & Gas Methane Partnership 2.0 (OGMP 2.0) is het vlaggenschip van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties voor olie- en gasrapportage en -mitigatieprogramma. OGMP 2.0 is het enige uitgebreide, op metingen gebaseerde rapportagekader voor de olie- en gasindustrie dat de nauwkeurigheid en transparantie van de rapportage over methaanemissies verbetert. Dit is van cruciaal belang voor het prioriteren van methaanbeperkende maatregelen in de sector. Als je het niet kunt meten, kun je het niet repareren.

Voorbereiding EU wet- en regelgeving m.b.t. methaanemissies.

Alliander bereid zich in sectorverband, Netbeheer Nederland, voor op de Europese wetgeving m.b.t. methaanemissies. Deze wetgeving wordt naar verwachting voor de EU-verkiezingen in juni geformaliseerd. Dit betreft frequentie van lekzoeken in het aardgasnetwerk en prioritering van reparatie. Hiermee verschuift de focus van de regelgeving van veiligheid voor omgeving naar verlagen van emissies.

Om de sterke toename van de lekzoek frequentie qua personele capaciteit te kunnen handelen is een succesvolle pilot gehouden met lekzoeken via een op de straat rijdende meetwagen. In 2024 zal het eerste meetsysteem worden aangeschaft (Picarro)

Ketensamenwerking Duurzaam Beton

Alliander is gesprek met haar belangrijke leverancier van middenspanningsruimten Alfen, en de betrokken beton leverancier Voorbij Prefab, omtrent de mogelijkheden om de CO₂

uitstoot van de productie van de betonnen gebouwen te verlagen. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de ontwikkelingen binnen het beton akkoord. Ambitie is medio dit jaar een pilot te doen met een beton dat voldoet aan de nog vast te stellen eisen van fatsoenlijk beton binnen het betonakkoord.

Ketensamenwerking Duurzame Middenspanningskabel

Alliander werkt met haar kabel leveranciers Prysmian, TKF en Walter en Waskönig+Walter aan het toepassen van recycle materiaal in de middenspanningskabels. Dit geeft ook indirect een bijdrage aan CO₂ uitstoot reductie in de keten. Dit heeft geresulteerd in de lancering van de TKF/Borealis kabelmantel met toepassing van 50% mechanisch recycle Plastics en de lancering van dit Borealis product in de kabelmarkt. Het gehele MS kabel pakket van TKF wordt omgezet naar deze mantel. Ook werken wij met Prysmian aan een soort gelijke ontwikkeling, die is bijna technisch gereed. Aanvullend ontstaat hier de mogelijkheid tot toepassing van de 100% gerecycled koper in het aardscherm. Met W&W werken wij aan 150 AL Laagspanningskabel met een pvc-mantel, door introductie van een 2 laags kabelmantel kan de binnenlaag worden uitgevoerd met een % gerecycled PVC.

Als onderdeel van de zojuist gepubliceerde aanbesteding Kabel wordt waarde toegekend aan die ontwerpkeuzes die leiden tot lagere netverliezen en daarmee lagere CO₂ uitstoot.

2.4 Partnerschap Urgenda

Alliander is al sinds 2011 partner van Urgenda. Mondiaal gezien zijn de maatschappelijke uitdagingen groot. Alliander beseft dat overheden, bedrijven en consumenten grote stappen moeten zetten om tot verbetering te komen. Urgenda is de actieorganisatie voor duurzaamheid en innovatie die Nederland sneller duurzaam wil maken en hiervoor verbindingen legt tussen bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en consumenten. Door het sneller verduurzamen van de energiesector bij consumenten, wordt CO₂-reductie bevorderd. Alliander zorgt voor kennisinbreng en draagt actief bij aan initiatieven op het gebied van elektrisch rijden, lokale energiebedrijven en duurzame gebiedsontwikkeling.

Alliander en Urgenda werken momenteel samen in het agenderen van infra-vraagstukken op het hoogste niveau bij de ministeries. En bespreekt jaarlijks samen de verbeteringen voor meer snelheid op de energietransitie.

2.5 Deelname Grote Bedrijvennetwerk MVO Nederland

Alliander heeft ervaring met maatschappelijk presteren en zoekt steeds meer partners om kennis te blijven delen en de samenwerking aan te gaan. In 2011 traden we toe tot het grote bedrijvennetwerk van MVO Nederland. Alliander levert als kennisbron en spreker jaarlijks een bijdrage aan conferenties op de thema's arbeidsparticipatie en MVO-besturing. CO₂ is één van de onderdelen van MVO-besturing. Alliander is deelnemer in de Raad van Partners (Koen Eising) en de Raad van Toezicht (Pallas Agterberg) van MVO Nederland.

2.6 Platform Energiebewustzijn

Alliander investeert in meer kennisopbouw en beleid voor een energiebewuste samenleving. Het gaat om een incuberend en inspirerend platform voor radicale energiebesparing en radicaal andere omgang van energie. Alliander heeft het thema Energiebewustzijn de afgelopen 2 jaar geagendeerd (zie ook paragraaf Springtij) en lanceerde in 2024 de website www.platformenergiebewustzijn.nl.

Inmiddels hebben veel partners zich aangesloten waaronder Natuur & Milieu, Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie, het Ministerie van Economische Zaken en kennisinstellingen als de Universiteit van Utrecht. Deelnemers zijn gemeld op de website.

2.7 Springtij

Alliander was voor de periode 2014 - 2021 sponsor van het festival Springtij op Terschelling. Vanaf 2021 is Pallas Agterberg van Alliander inhoudelijk verantwoordelijk voor programmering van alle sessies gerelateerd aan energie (rol Loods). Alliander blijft jaarlijks deelnemen aan Springtij met een delegatie van 5 personen en 2 jonge deelnemers aan de Energieboot.

Springtij wil de transitie naar een duurzame samenleving versnellen en in toenemende mate invloed uitoefenen op de duurzame agenda. Springtij creëert impact, verbindt en is een kompas op de reis naar een groene toekomst. Kennis uitwisselen is daarbij belangrijk, maar ook het uitstippelen van routes en het aanzetten tot concrete actie. Springtij wil haar doelstellingen bereiken door (onder andere) het Springtijnetwerk verder uit te bouwen en te activeren. Een van de belangrijkste activiteiten is het jaarlijkse Springtij Forum (voorheen Springtij Festival) op Terschelling.

<http://www.springtij.nu/over-springtij/>

Op Springtij agendeert Alliander jaarlijks het belang van de energietransitie, samenwerking en leiderschap. Onze RvB leden zijn per toerbeurt actief op het festival.

Een voorbeeld is "Het spel wordt lokaal gespeeld", dat gaat over de energietransitie in een wijk met invalshoeken van techniek, bestuurders en diverse bewoners. Hierbij wordt geleerd welke uitdagingen er zijn om diverse buurtbewoners mee te krijgen als een gemeente besluit dat zij van het gas af willen door de klimaat doelen.

Springtij sessie: Het Energietransitie spel

Door Alliander en Enexis

Een korte samenvatting van dit Spel is op film vastgelegd:

<https://www.youtube.com/watch?v=y2RbS7IPXds>

Een voorbeeld is tevens de werksessie 'Energiebewustzijn' in 2021 waarbij met 80 deelnemers het belang is uitgelegd van energiegebruik in relatie beschikbaarheid in de tijd.

Werksessie Energiebewustzijn, Springtij 2021

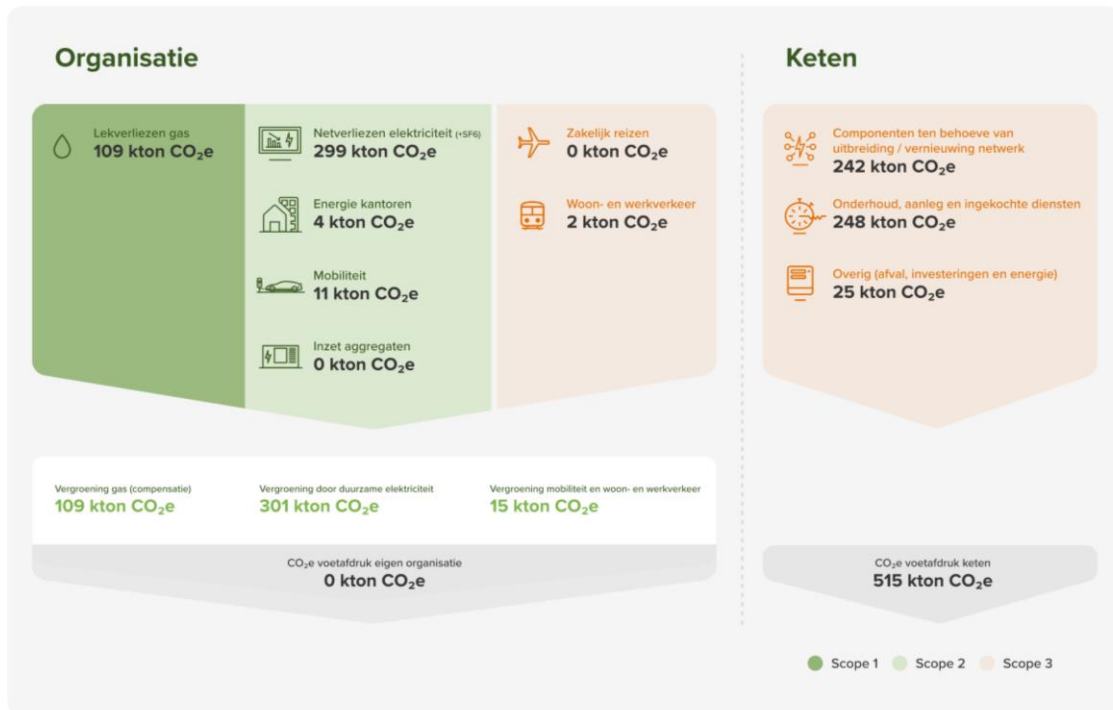
2.8 Overzicht ketengerelateerde maatregelen

Maatregel	Toelichting	Doelstelling
Aanbesteden		
Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Ambitieux'.	De aanbestedingen volgen onze doelstellingen Klimaatneutraal en Circulair ingekocht 2025. In alle relevante aanbestedingen worden deze doelstellingen vertaald naar MVI criteria.	Geïmplementeerd
CO ₂ uitstoot over de levensduur is criterium bij gunning van werken.	Categorie B 25% - 75% van de werken. CO ₂ -prestatieladder is onderdeel criteria bij aanbesteding van werken (aannemerij).	Geïmplementeerd
Opdrachtgever heeft onderzocht welke belemmeringen er zijn voor toepassing van secundair materiaal en gebruikte componenten in haar uitvragen en neemt aantoonbaar maatregelen om deze belemmeringen weg te nemen.	Bij aanbestedingen van technische assets is er aandacht voor CO ₂ -reductie en het gebruik van circulaire aspecten, zoals gerecyclede materialen die leiden tot lagere uitstoot in de keten. Alliander stuurt op Circulair Inkopen middels duidelijke target voor 2027.	Lopend
Het bedrijf heeft haar cloud-data bij een clouddienst die een aantoonbaar groen beleid voert.	Alliander participeert in het Leap initiatief waarbij met leveranciers kennis wordt uitgewisseld op gebied van energie-efficiënte data- opslag. Leap komt voort uit de Amsterdam Economic Board waar Alliander onderdeel van uitmaakt.	Lopend
Materiaalgebruik scope 3		
Bedrijf neemt in minstens 50% van haar projecten aantoonbaar maatregelen die	Alliander werkt met een interne CO ₂ prijs van 150 euro/ton, wat doorwerkt in netontwerp,	Geïmplementeerd

leiden tot extra CO ₂ -reductie en organiseert daarvoor financiering.	keuze van componenten en bij investeringsafwegingen rond het onderhoud van het net (risicomatrix).	
De CO ₂ -uitstoot van materialen, bepaald op basis van LCA-data, weegt altijd mee bij selectie van materialen.	Alliander werkt in haar inkoopprocessen met een afwegingsinstrument ontwikkeld door CE-Delft waarbij score CO ₂ en Circulair integraal worden afgewogen.	Geïmplementeerd voor de relevante inkoopstromen
Scope 3 emissies	Alliander rapporteert sinds 2022 uitgebreid over haar scope 3 emissies in het jaarverslag en heeft een doelstelling voor emissiereductie in de keten.	Gepland voor 2024
Platform Energiebewustzijn	Alliander investeert in de opbouw van een Platform Energiebewustzijn voor haar scope emissies (downstream).	Gepland voor 2024

Bijlage: CO₂ uitstoot 2023 Alliander in context

Uitstoot per scope, omgerekend naar CO₂-equivalenten (CO₂e)¹

Om de invloed van de verschillende broeikasgassen te kunnen optellen, worden emissiecijfers omgerekend naar CO₂-equivalenten, ofwel de mate waarin een gas bijdraagt aan het broeikas-effect. Eén CO₂-equivalent staat gelijk aan het effect dat de uitstoot van 1 kg CO₂ heeft. Bijvoorbeeld de uitstoot van 1 kilogram methaan (CH₄) staat gelijk aan 25 CO₂-equivalenten. De GWP's van fluorhoudende gassen variëren nogal en kunnen zeer groot zijn. Bijvoorbeeld 1 kilogram zwavelhexafluoride (SF₆) staat gelijk aan 22.800 CO₂-equivalenten.